

Za profesorom Hajdukom

Odchod vzácneho človeka plného činorodej práce bolí pozostalých. Smúti rodina, ale žiaľ aj široká obec jeho spolupracovníkov a tých, ktorých svojím životom oslovil.

Prof. RNDr. Anton Hajduk, DrSc. sa narodil roku 1933 v Užhorode. Niekoľko rokov po skončení univerzity sa začal profesionálne venovať astronómii, o ktorú sa zaujímal už od mladosti. Toto nasmerovanie ho sprevádzalo celý život. Vo vedeckej oblasti patril medzi popredných odborníkov v svetovom meradle a hodnotenie jeho diela iste urobia kolegovia z jeho oblasti. Zameriam sa na oblasť popularizácie vedy. Takto ho iste pozná veľa čitateľov, poslucháčov rozhlasu, či divákov televízie, kde účinkoval do poslednej chvíle.

V ťažkom období komunizmu so zápalom a veľkým rizikom prednášal o vesmíre inak, ako to robila vtedajšia protináboženská propaganda. Prof. Hajduk hovoril o nových objavoch v astronómii, ktoré vyvracali oficiálne doktríny. Prednášal v podzemí. S osvetou sa zameriaval hlavne na učiteľov, ktorí majú možnosť využiť prednášky pri výchove.

Po roku 1989 mohol svoje názory publikovať. Tak vznikli vzácne knihy: Turínske plátno (1991), Božie kráľovstvo (1997) a mnoho článkov s tematikou vzťahu vedy a viery. Toto mal na zreteli pri každej činnosti, či už ako zakladateľ Trnavskej univerzity (1992) a jej prvý rektor, alebo neskôr ako predseda Ústredia slovenskej kresťanskej inteligencie (ÚSKI) od roku 1999. Trnavská univerzita dostala do vienka kresťanské zameranie, čo síce pobúrilo vtedajších silných, ale práve v tomto súboji o pravdu sa ukázala veľkosť prof. Hajduka. Nezlakol sa, nešíril

nenávisť voči neprajníkom, ale vytrvalo obhajoval právo na slobodu a demokraciu. Dostalo sa mu uznania a podpory od mnohých zahraničných univerzít. V období 1992 – 1996 prof. Hajduk prednášal a publikoval sériu článkov o výchove v duchu a pravde. Veľký ohlas v akademickej obci mal jeho článok O slobode ducha (1993).

Ako predseda ÚSKI vypracoval projekt pre ďalšie vzdelávanie učiteľov. Bola to vzácna myšlienka, ktorej poslaním bolo odstrániť tie škvrny totalitnej výchovy, ktorá zneužívala vedu prispôsobovaním jej výsledkov na boj proti viere. Veľkosť myšlienky je aj v tom, že učitelia sú architekti budúcich generácií. Pochopili to aj učitelia. Projekt, ktorý ponúkol 12 modulov, po ukončení na žiadosť učiteľov sa s podporou nemeckej nadácie Renovabis zopakoval. Žiaľ, jeho slávnostné ukončenie sa konalo bez účasti prof. Hajduka.

Rovnako úspešný bol aj ďalší projekt vypracovaný pod jeho vedením, ktorý podporila americká nadácia Templeton. V rámci toho projektu sa zorganizovali prednášky o vzťahu medzi vedou a vierou pre vysokoškolských študentov vrátane študentov teológie, a to v Bratislave, Bádíne a v Košiciach s účasťou študentov z Nitry, Prešova a Spišskej Kapituly. Vďaka, pán profesor, tieto akcie majú multiplikačný efekt.

Prednášky sú predmetom aj iného projektu od americkej nadácie Metanexus. Prof. Hajduk myslel pritom na vidiek, kde je málo príležitostí počuť podobné prednášky. Tento projekt osirel, tak ako osirelo ÚSKI. Má však ideu a príklad a iste sa podarí zrealizovať jeho zámery. Kto spočíta prednášky prof. Hajduka? Len v posledných dvoch týždňoch boli tri! Jeho prednášky odzneli napríklad v Košiciach, Vranove n/T, Starej Lubovni, Modre a v Piešťanoch. Mnohé prednášky sú uverejnené v početných zborníkoch.

Jedinečné boli jeho prednášky o Turínskom plátne; nešlo o nábožné výlevy. Poslucháči mali možnosť počuť a vidieť výsledky hlbokej vedeckej analýzy.

Nemožno spomenúť všetko. Prof. Hajduk obsiahol veľkú šírku aktív. Študoval a propagoval poznatky, nehľadiac na únavu. Dôležité je, že podľa toho aj žil a ukázal príklad všetkým, ale osobitne ľuďom vo vede, aby sa neuzatvárali, ale „svietili“ okoliu na jeho ceste k spáse.

Na taký veľký odkaz sa nezabúda. Cesta, ktorú vyznačil prof. Hajduk, je cestou pravdy a ÚSKI z nej nevybočí.

Češť jeho vzácnej pamiatke.

Jozef Tiňo